

Nr. 174 | 2026. gada FEBRUĀRIS

ELEKTROENERĢIJAS tirgus āpskats

**Elektroenerģijas patēriņa pieaugums
iezīmē jaunu elektrifikācijas posmu**

**Tirgus stabilizācija pēc
2022. gada krīzes**

**Baltijā janvārī augsts patēriņš
un zema AER ģenerācija**

**Latvenergo TEC: Baltijas elektroapgādes
balsts aukstajā 2026. gada janvārī**

Telšu vēja parkā darbi finiša taisnē

**Latvenergo vides projekti — ilgtspējīgas
rūpes par dabas daudzveidību**

Elektroenerģijas patēriņa pieaugums iezīmē jaunu elektrifikācijas posmu

Mārtiņš Čakste, AS "Latvenergo" galvenais izpilddirektors

Ir apritējis gads, kopš esam veiksmīgi atslēgušies no BRELL tīkla un pievienojušies Eiropas elektroenerģijas tīklam. Veiksmīgi aizvadītais gads ir apliecinājums visai enerģētiku saimei par labi paveikto darbu.

Attīstoties atjaunīgās enerģijas apjomam, cenas ir turpinājušas kristies, un 2025. gadā vidējā elektroenerģijas cena Latvijā pret 2024. gadu samazinājās par 2 % līdz 85,72 EUR par megavattstundu (EUR/MWh).

Elektrības patēriņš pēdējos gados ir stagnējis gan kara izraisīto elektrības cenu eskalācijas dēļ 2022. gadā, gan lielā skaitā uzstādīto saules paneļu pašpatēriņa radītā efekta dēļ, gan kā sekas zināmai

ekonomikas sabremzēšanās tendencei. Līdz ar to ir prieks redzēt to, ka pretēji tendencei, kur Lietuvas un Igaunijas patēriņš ir turpinājis kristies attiecīgi par 3,4 % un 0,5 %, Latvijā patēriņš 2025. gadā pieauga par 3,2 %, un tas ļauj pozitīvi raudzīties uz ekonomiskās aktivitātes atkopšanos un elektrifikācijas procesu attīstību Latvijā. Lielākais pieaugums fiksēts rūpniecības sektorā un iedzīvotāju sektorā, kā arī ir pieaugums elektropārvadā par 27 % no 1 258 MWh 2024. gadā līdz 1 602 MWh pērn.

2025. gadā pozitīva elektroenerģijas patēriņa dinamika vērojama atsevišķās elektroenerģijas lietotāju grupās, ko apliecina *Sadales tīkla* apkopotie dati: rūpniecības sektorā (+4,2 %) un iedzīvotāju sektorā (+3,92 %), kā arī 2025. gadā par 2,9 % ir vairāk sadalīta elektroenerģija (6293 GWh) nekā 2024. gadā.

Latvijai ir svarīgi kāpināt elektrības patēriņu, jo šobrīd tas ir zemāks nekā Igaunijai, un skaidrs, ka potenciāls turpmākai elektrifikācijai Latvijā ir liels. Tas ir svarīgi arī no kopējās sistēmas uzturēšanas izmaksu viedokļa. Palielinoties patēriņam, fiksēto izmaksu īpatsvars uz vienu KWh samazinās, ļaujot noturēt nemainīgus tarifus pretēji inflācijai.

Efektīva un droša elektrifikācija Baltijas valstīs nav iedomājama bez pārdomāta enerģijas avotu līdzsvara. 2026. gada janvāris to spilgti apliecina: aukstajās ziemas dienās bieži vien nav vēja, bet saules ražošana ir minimāla. Ir bijuši pat vairāku nedēļu periodi, kad atjaunīgo energoresursu (AER) piensums elektroenerģijas ražošanā bijis niecīgs. Tas skaidri parāda: mūsu klimatiskajā joslā nevar iztikt bez bāzes jeb pēc tirgus pieprasījuma darbināmām elektrostacijām. Lai garantētu stabilu elektroapgādi visā Baltijas reģionā, ir nepieciešamas modernas, elastīgas gāzes elektrostacijas, kas spēj kompensēt AER svārstīgumu, ko veiksmīgi ir veikušas mūsu termoelektrocentrāles.

2025. gadā nostiprinājusies saules enerģijas loma elektroenerģijas bilancē, ko apliecina sadales sistēmā no saules saražotās un kopējā tīklā nodotās elektroenerģijas apjoms, kas ir apmēram

600 gigavatstundas (GWh) jeb aptuveni 10 % no kopējās sadalītās elektroenerģijas, kas ir 1,5 reizes vairāk nekā gadu iepriekš. Turklāt, vērtējot pa mēnešiem, piemēram, 2025. gadā zemākais sadalītās elektroenerģijas apjoms fiksēts jūnijā — 452 073 MWh, kad būtisku ietekmi rada saules ģenerācija, jo daļa saražotās elektroenerģijas tiek izmantota tūlītējam pašpatēriņam. Saules izstrāde vasarā nosedz pieprasījumu dienas gaišajās stundās, un tas nozīmē, ka lētākais ģenerācijas avots augstajās pieprasījuma stundās ietekmē elektroenerģijas cenu.

Būtiska tendence elektrifikācijas attīstībā iepriekšējā gadā ir saules elektrostacijas kopā ar akumulatoru enerģijas uzglabāšanas sistēmu, kas ļauj uzkrāt elektroenerģiju, lai vēlāk to izmantotu, piemēram, pašpatēriņam vai elektroenerģijas tirdzniecībai. *Sadales tīkls* uzsver, ka vairāk nekā 80 % no šiem hibrīdrisinājumiem pieslēgti tieši 2025. gadā, iezīmējot strauju tehnoloģisko attīstību, kā arī parādās jauna tendence — bateriju uzkrāšanas sistēmu ieviešana bez elektroenerģijas ražošanas. Šādos risinājumos elektroenerģija tiek uzkrāta no tīkla brīžos, kad tā ir lētāka, bet vēlāk izmantota pašpatēriņam vai nodota tīklā, kad tirgus cena pieaug.

Kopumā mēs vērojam mūsu reģiona konkurētspējas uzlabošanu, kas, papildinoties ar jaunām vēja stacijām, kur daļa uzsāks darbu jau šogad un nākamā gada sākumā, vēl vairāk uzlabojot mūsu energoneatkarību, konkurētspēju un veicinot turpmāku elektrifikāciju. ●

Tirgus stabilizācija pēc 2022. gada krīzes

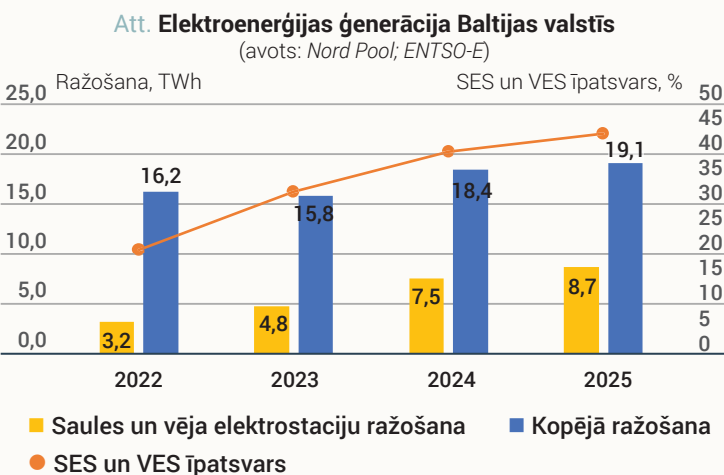
Oļegs Rukšāns, AS "Latvenergo" Prognozēšanas un finanšu produktu daļas vadītājs

Pēc 2022. gada enerģētikas krīzes 2025. gadā Nord Pool reģionā un Baltijas valstīs parādās jauna tirgus realitāte — elektroenerģijas patēriņš pakāpeniski atjaunojas, bet ražošanas jaudas aug vēl straujāk.

Nord Pool reģionā patēriņš pēc krituma 2022. gadā līdz 377,22 TWh turpmākajos gados pieaug un 2025. gadā sasniedz 389,32 TWh, savukārt Baltijas valstīs tas saruka no 27,94 TWh 2021. gadā līdz 25,58 TWh 2024. gadā, bet 2025. gadā pieauga līdz 26,37 TWh.

Vienlaikus elektroenerģijas ražošanas apjomi pieauga straujāk nekā patēriņš: Nord Pool reģionā tie palielinājās no 409,65 TWh 2022. gadā līdz 431,23 TWh 2025. gadā, savukārt Baltijas valstīs no 16,23 TWh līdz 19,09 TWh. Šo ražošanas pieaugumu galvenokārt noteica jaunu saules un vēja elektrostaciju izbūve. Kopš 2022. gada līdz 2025. gadam Baltijā atjaunīgo energoresursu jaudas pieauga par 4185 MW, no kuriem saules elektrostacijas veidoja 2768 MW, bet vēja stacijas 1417 MW. Jaudu pieaugums būtiski palielināja ražošanas kapacitāti un vienlaikus atspoguļo REPowerEU plāna progresu, nodrošinot enerģētisko neatkarību, piegāžu ķēžu drošību un samazinot atkarību no fosilajiem energoresursiem.

Kopumā šīs attīstības tendences raksturo mērenu, bet noturīgu ekonomiskās aktivitātes augšupeju, kurā elektroenerģijas

pieprasījums pakāpeniski atjaunojas, bet elektroenerģijas cenas, salīdzinot ar 2022. gadu, ir stabilizējušās un vairs nav kā būtisks ierobežojošs faktors ekonomikas izaugsmei.

Tāpat iekšējie elektroenerģijas ražošanas apjomi Latvijā un Igaunijā aizvadītajā gadā samazinājās par aptuveni 6 % Latvijā no 5,82 TWh līdz 5,47 TWh, bet Igaunijā no 4,91 TWh līdz 4,61 TWh. Tikmēr Lietuvā elektroenerģijas ražošana pieauga par teju 18 % no 7,67 TWh līdz 9,02 TWh, lai gan elektroenerģijas patēriņš valstī vienlaikus samazinājās. Vienlaikus Latvijā novērots dabasgāzes patēriņa kritums par 1,5 % no 8,962 TWh 2024. gadā līdz 8,832 TWh 2025. gadā, kā arī nozīmīgs jauno elektrottransporta reģistrāciju pieaugums par 27 % no 1258 2024. gadā līdz 1602 vienībām pērn.

2025. gadā elektroenerģijas tirgus situācija Eiropas Savienības vadošajās ekonomikās bija līdzīga. Vācijā elektroenerģijas patēriņš saglabājās praktiski nemainīgs 464,22 TWh (—0,1 %), savukārt vidējā elektroenerģijas cena pieauga no 78,51 līdz 89,32 EUR/MWh (+13,8 %) salīdzinot ar 2024. gadu. Francijā elektroenerģijas patēriņš pieauga par 1,1 % no 429,65 līdz 434,36 TWh, un arī elektroenerģijas cena palielinājās, taču mērenāk no 58,02 līdz 61,07 EUR/MWh (+5,3 %). Tas liecina par noturīgu elektroenerģijas pieprasījumu vadošajās ES ekonomikās, vienlaikus saglabājoties augstākam cenu līmenim.

Ziemeļvalstu reģionā, īpaši Somijā un Zviedrijas ceturtajā cenu zonā (SE4), kurām ir tieši elektroenerģijas starpsavienojumi ar Baltijas reģionu, 2025. gadā bija vērojamas atšķirīgas cenu un patēriņa tendences. Somijā elektroenerģijas patēriņš pieauga par aptuveni 3,1 % no 81,96 līdz 84,51 TWh, vienlaikus vidējai elektroenerģijas cenai samazinoties no 45,57 līdz 40,48 EUR/MWh (—11,2 %). Savukārt Zviedrijas SE 4 cenu zonā elektroenerģijas cena pieauga no 49,71 līdz 60,43 EUR/MWh (+21,6 %), kamēr elektroenerģijas patēriņš samazinājās par aptuveni 3,9 % no 22,03 līdz 21,17 TWh.

Pretēji tirgus tendencēm vadošajās Eiropas Savienības ekonomikās un Zviedrijas SE 4 tirdzniecības zonā Baltijas reģionā vidējās elektroenerģijas cenas aizvadītajā gadā samazinājās par 4 % no 87,35 līdz 83,81 EUR/MWh, savukārt elektroenerģijas patēriņš kopumā samazinājās par aptuveni 0,8 % (no 26,58 līdz 26,37 TWh).

Cenu samazinājumu Baltijas valstīs būtiski ietekmēja zemāks cenu līmenis Somijā, ar kuru Baltijas reģionu savieno tiešs elektroenerģijas starpsavienojums ar kopējo jaudu 1016 MW. 2025. gadā vidējā elektroenerģijas cena Somijā samazinājās straujāk nekā Baltijas reģionā, savukārt elektroenerģijas imports no Somijas uz Baltiju pieauga par aptuveni 18 %, palielinoties no 4,17 TWh 2024. gadā līdz 4,91 TWh 2025. gadā.

Vienlaikus cenu attīstība aizvadītajā gadā sakrīt ar saules un vēja elektroenerģijas ražošanas pieaugumu Baltijā. Laika posmā no 2022. līdz 2025. gadam saules un vēja elektrostaciju ģenerācijas īpatsvars kopējā Baltijas elektroenerģijas ražošanā pieaudzis no 21 % (3,24 TWh) 2022. gadā līdz 44 % (8,69 TWh) 2025. gadā, norādot, ka iepriekšējo gadu ieguldījumi saules un vēja elektrostaciju jaudu attīstībā sāk materializēties statistikas datos.

Baltijā janvārī augsts patēriņš un zema AER ģenerācija

Kristaps Avotiņš, AS "Latvenergo" Finanšu produktu speciālists

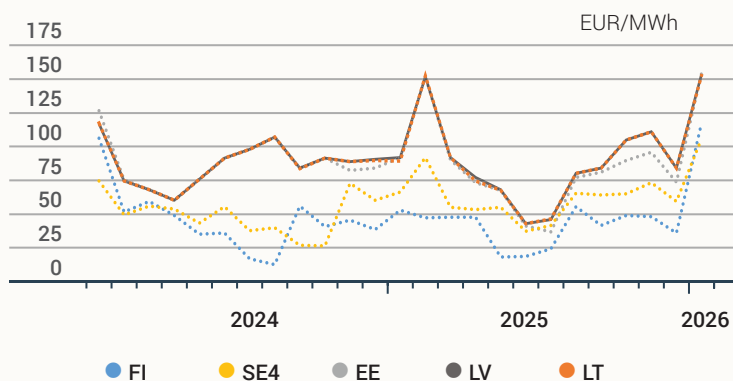
- Elektroenerģijas patēriņš janvārī Baltijas valstīs auksto laikapstākļu ietekmē bija vēsturiski augsts
- Ūdens pietece Daugavā ievērojami samazinās zem ilgtermiņa vidējā līmeņa, būtiski palielinot TEC lomu elektroenerģijas pieprasījuma segšanā
- Dabasgāzes (TTF) cena strauji pieaug augsta pieprasījuma un traucējumu riska dēļ ASV sašķidrinātās dabasgāzes piegādēs
- Naftas cena janvārī pieaug, tirgum reaģējot uz ģeopolitisko spriedzi starp ASV un Irānu

Elektroenerģijas cenas janvārī *Nord Pool* biržā visās tirdzniecības zonās piedzīvoja strauju kāpumu. Lietuvā vidējā elektroenerģijas cena palielinājās par 82 %, sasniedzot 152,47 EUR/MWh, savukārt Latvijā cena palielinājās par 83 % līdz 153,44 EUR/MWh, salīdzinot ar aizvadītā gada decembri. Visizteiktākais cenu kāpums Baltijas valstīs tika novērots Igaunijā, kur vidējā elektroenerģijas cena pieauga par 110 % un sasniedza 154,44 EUR/MWh. Mēneša laikā zemākā elektroenerģijas cena 15 minūšu tirdzniecības intervālā Baltijā bija 7,65 EUR/MWh,

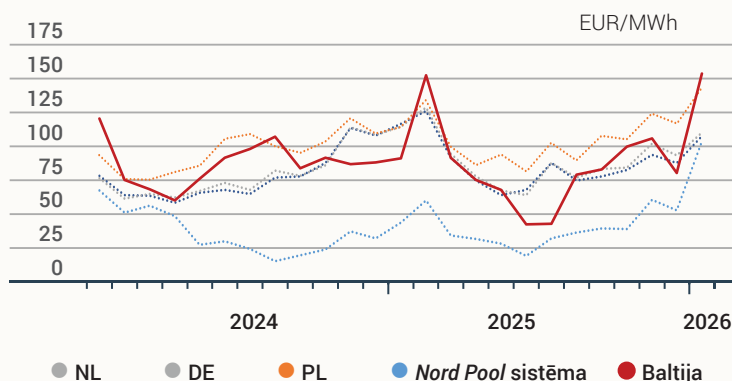
savukārt augstākā cena sasniedza 441,58 EUR/MWh. Vienlaikus arī *Nord Pool* sistēmas cena janvārī pieauga īpaši strauji par 95 %, sasniedzot 103,37 EUR/MWh, kas norāda uz kopēju cenu pieauguma tendenci plašākā Ziemeļeiropas elektroenerģijas tirgū.

Elektroenerģijas cenu ārkārtīgi straujo pieaugumu janvārī Baltijas valstīs noteica vairāku faktoru vienlaicīga ietekme. Īpaši aukstie laikapstākļi būtiski palielināja elektroenerģijas

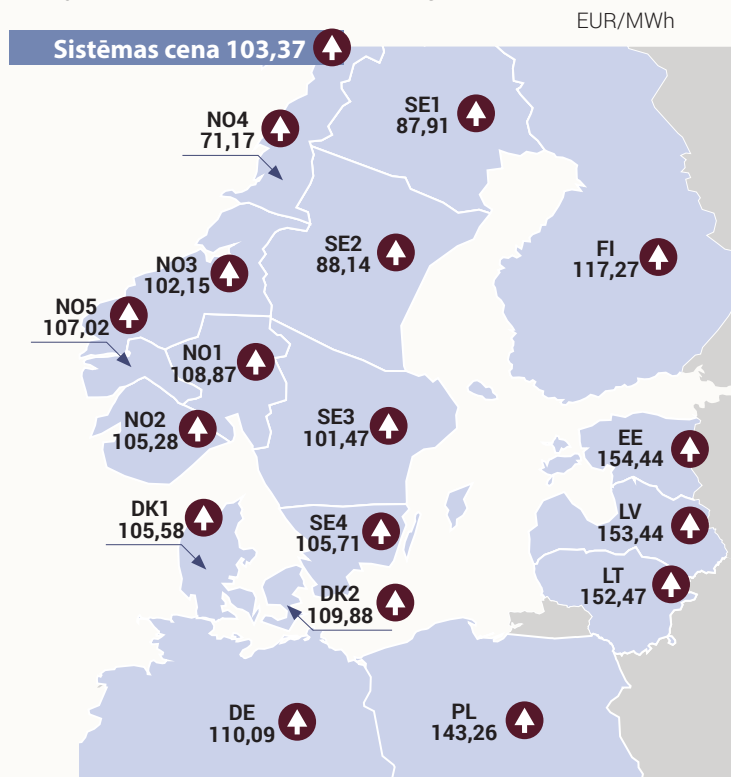
1. att. Mēneša vidējās elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenas Nord Pool tirdzniecības apgabalos (avots: Nord Pool)

3. att. Elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenas Eiropas valstīs (avots: Nord Pool)

2. att. Elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenas 2026. gada janvārī Nord Pool tirdzniecības apgabalos (avots: Nord Pool)

pieprasījumu, savukārt augstās cenas Ziemeļvalstīs ierobežoja lētākas elektroenerģijas importa iespējas uz Baltijas reģionu. Vienlaikus samazinājās vēja elektrostaciju izstrāde, kā rezultātā ievērojami palielinātā pieprasījuma segšanai bija jāpaļaujas uz krietni dārgāku fosilās elektroenerģijas ražošanu.

Baltijas valstīs aizvadītajā periodā tika fiksēti izteikti augsti elektroenerģijas patēriņš, ko galvenokārt noteica ilgstoši zemās gaisa temperatūras, rezultātā pieejamo datu periodā kopš 2010. gada vairākās valstīs tika sasniegti jauni patēriņa rekordi. Nedēļā no 26.01.2026. līdz 01.02.2026. Igaunijā un Lietuvā tika fiksēti jauni nedēļas elektroenerģijas patēriņa rekordi, attiecīgi 229,59 GWh un 339,3 GWh. Augstais elektroenerģijas pieprasījums saglabājās visa mēneša garumā, kā rezultātā 2026. gada janvārī Latvijā kļuva par otro augstāko elektroenerģijas patēriņa mēnesi ar patēriņu 751,81 GWh, savukārt Igaunijā un Lietuvā janvāra patēriņš sasniedza absolūtus mēneša rekordus, attiecīgi 942,44 GWh un 1 413,44 GWh, apliecinot būtisku auksto laikapstākļu ietekmi uz elektroenerģijas patēriņu visā Baltijas reģionā.

Janvārī elektroenerģijas imports Baltijas reģionā pirmo reizi pēdējo septiņu mēnešu laikā samazinājās, sarūkot par 7 % salīdzinājumā ar decembri. Imports no Somijas uz Igauniju caur *EstLink-1* un *EstLink-2* savienojumiem samazinājās par 21 %, neraugoties uz to, ka visa mēneša garumā bija pieejama maksimālā uzstādītā pārvades jauda. Importa kritumu būtiski ietekmēja augstās elektroenerģijas cenas Somijā, janvārī vidējā cena sasniedza 117,27 EUR/MWh, kas ir par 226 % vairāk nekā decembrī, savukārt janvāra pēdējā nedēļā vidējā elektroenerģijas cena Somijā pieauga līdz 180,33 EUR/MWh. Tā rezultātā noslēdzošajā mēneša nedēļā elektroenerģijas imports no Somijas uz Baltijas reģionu bija būtiski zemāks nekā mēneša vidējais līmenis, ievērojami ietekmējot elektroenerģijas cenas Baltijas valstīs.

Vienlaikus elektroenerģijas plūsma no Zviedrijas ceturtā tirdzniecības apgabala uz Lietuvu caur *NordBalt* savienojumu palielinājās par 12 %, bet imports no Polijas uz Lietuvu caur *LitPol* pieauga par 126 %, tomēr šo savienojumu importa kāpums nespēja kompensēt straujo elektroenerģijas importa samazinājumu no Somijas.

Janvārī vēja elektrostaciju elektroenerģijas izstrāde Ziemeļvalstīs samazinājās par 16 %, savukārt Baltijas valstīs samazinājums bija 3 % salīdzinājumā ar decembri. Turpretī atomelektrostaciju jaudu pieejamība Ziemeļvalstīs pieauga līdz 98 %, kas ir par 9 procentpunktiem vairāk nekā iepriekšējā mēnesī, veicinot elektroenerģijas ražošanas apjoma pieaugumu Zviedrijā par 15 % un Somijā par 2 %.

Straujš elektroenerģijas patēriņa pieaugums sekmē ģenerācijas kāpumu Baltijas valstīs

Janvārī kopējais elektroenerģijas patēriņš Baltijas valstīs sasniedza 3 109 GWh, kas ir par 23 % vairāk nekā decembrī un par 22 % vairāk nekā 2025. gada janvārī. Latvijā un Igaunijā elektroenerģijas patēriņš pieauga par 20 % salīdzinājumā ar attiecīgo periodu pērn, sasniedzot attiecīgi 752 GWh un 944 GWh, savukārt mēneša griezumā patēriņš Latvijā palielinājās par 14 %, bet Igaunijā par 23 %. Lietuvā elektroenerģijas patēriņš sasniedza 1 413 GWh, kas ir par 27 % vairāk nekā decembrī un par 24 % vairāk nekā pirms gada.

Vienlaikus elektroenerģijas izstrāde Baltijas valstīs janvārī palielinājās par 36 %, salīdzinot ar decembri, un par 13 % salīdzinājumā ar attiecīgo periodu pērn, kopējam ražošanas apjomam sasniedzot 2 190 GWh. Latvijā elektroenerģijas izstrāde būtiski pieauga līdz 746 GWh, kas ir par 46 % vairāk nekā iepriekšējā mēnesī, turklāt šis apjoms pārsniedza visus aizvadītā gada mēneša rādītājus. Lietuvā elektroenerģijas izstrāde

sasniedza 959 GWh, kas ir par 27 % vairāk nekā decembrī. Arī Igaunijā elektroenerģijas ģenerācijas apjoms pieauga līdz 486 GWh, palielinoties par 43 % mēneša griezumā.

Janvārī Baltijas elektroenerģijas ģenerācijas un patēriņa attiecība bija 70 %. Attiecība Latvijā — 99 %, Lietuvā — 68 %, un Igaunijā — 51 %.

Ūdens pietece Daugavā janvārī sarūk un samazinās zem ilggadējās normas

Janvāra pirmajā pusē ūdens pietece Daugavā samazinājās no 443 m³/s līdz 287 m³/s, savukārt mēneša otrajā pusē pietece pakāpeniski palielinājās, tomēr mēneša noslēdzošajās dienās atkal saruka līdz 321 m³/s. Daugavas sasalšanas ietekmē vidējā mēneša ūdens pietece veidoja 340 m³/s, kas ir par 54 % mazāk nekā decembrī un par 27 % zem ilggadējā šī perioda vidējā rādītāja (468 m³/s).

Ražošana *Latvenergo* stacijās aizvadītajā mēnesī strauji pieauga, kopumā saražojot 682 GWh elektroenerģijas. Elektroenerģijas izstrāde hidroelektrostacijās samazinājās par 49 % salīdzinājumā ar decembri, ievērojami zemākas ūdens pieteces Daugavā ietekmē kopējam apjomam veidojot 159 GWh. Savukārt kopējo elektroenerģijas ražošanas pieaugumu *Latvenergo* stacijās noteica būtisks izstrādes kāpums termoelektrostacijās, kur ražošana palielinājās par 292 %, sasniedzot 523 GWh, kas ir augstākais rādītājs pieejamo datu periodā kopš 2012. gada. To veicināja vēsturiski augsts elektroenerģijas pieprasījums ārkārtīgi auksto laikapstākļu dēļ, kas lielāko mēneša daļu ļāva TEC darboties tuvu maksimālajai uzstādītajai jaudai.

Elektroenerģijas nākotnes līgumu cenas ievērojami pieaug

Janvārī nākamā mēneša elektroenerģijas sistēmas kontrakta (*Nordic Futures*) cena pieauga par 38 %, sasniedzot 84,99 EUR/MWh, kamēr nākamā gada kontrakta cena palielinājās par 10 % līdz 42,60 EUR/MWh. Cenu kāpumu veicināja aukstie laikapstākļi un ar tiem saistītais augstāks elektroenerģijas pieprasījums, kā arī īpaši ierobežotā Ziemeļvalstu hidroresursu pieejamība, jo hidrobilances rādītājs bija 12,9 TWh zem ilgtermiņa normas, būtiski ierobežojot hidroelektrostaciju ģenerāciju.

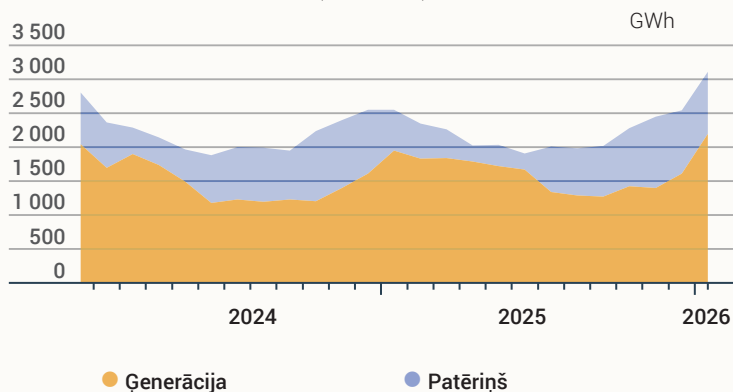
Dabasgāzes cena janvārī strauji pieaug auksto laikapstākļu ietekmē, radot būtisku spiedienu uz ES dabasgāzes rezervēm

Janvārī dabasgāzes nākamā mēneša kontrakta (*Dutch TTF front-month index*) cena būtiski pieauga, mēneša laikā palielinoties par 21,75 % salīdzinājumā ar decembri, sasniedzot 33,64 EUR/MWh. Tas bija straujākais viena mēneša kāpums gan procentuālā, gan absolūtā izteiksmē kopš 2022. gada ziemas energoresursu krīzes perioda.

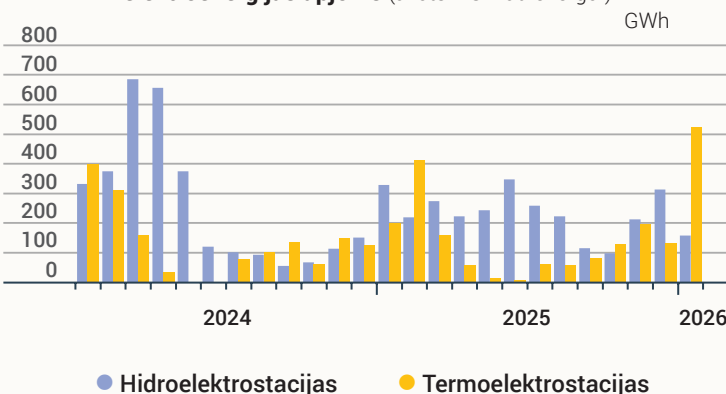
Cenu pieaugumu noteica aukstie laikapstākļi Eiropā, kā arī stiprs aukstuma vilnis ASV, kas palielināja iekšējo gāzes pieprasījumu, veicināja strauju *Henry Hub* cenas (galvenais ASV dabasgāzes cenu indekss) kāpumu un vienlaikus radīja fiziskus traucējumus gāzes ieguvē un SDG eksporta plūsmās. Papildus tam Eiropas pieaugošā atkarība no SDG piegādēm galvenokārt no ASV vidējā termiņā pastiprina tirgus reakciju pret ģeopolitiskajiem riskiem. Savukārt periodiski neplānoti traucējumi gāzes piegādēs no Norvēģijas radīja papildu spiedienu uz cenām.

4. att. Elektroenerģijas balance Baltijā

(avots: PSO)

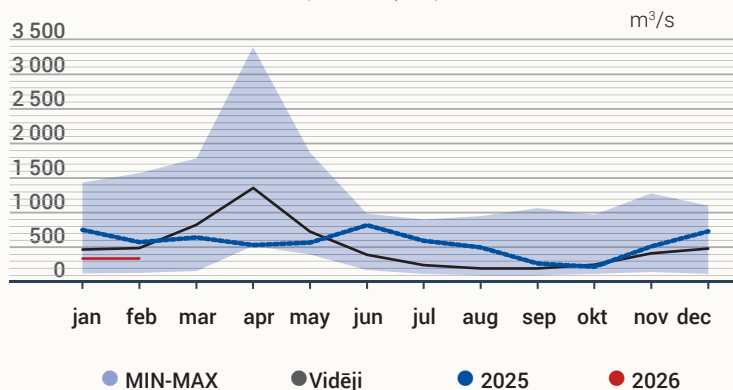

6. att. AS "Latvenergo" Daugavas HES un TEC saražotais elektroenerģijas apjoms (avots: AS "Latvenergo")

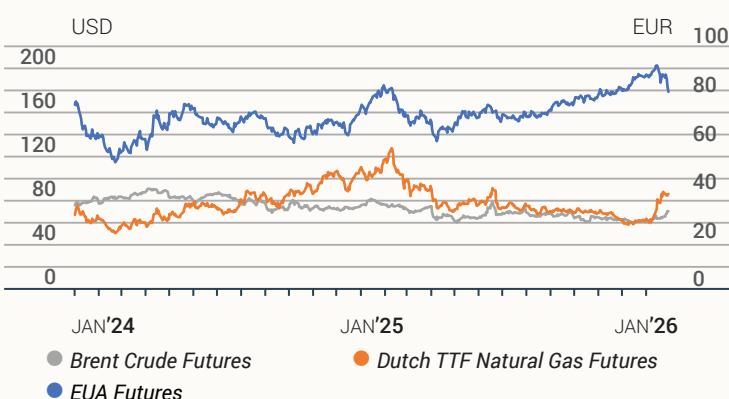
5. att. Ūdens pietece Daugavā, vidēji mēnesī

(avots: LVGMC)

7. att. Energoproduktu cenas

(avots: ICE)

ES dabasgāzes krātuvju aizpildījums janvāra beigās samazinājās līdz 41 %, kas ir par 21 procentpunktu mazāk nekā decembrī un par aptuveni 13 procentpunktiem zemāk nekā tajā pašā periodā pērn. Krājumu straujā samazināšanās apkures sezonas vidū īstermiņā palielināja tirgus jutīgumu pret aukstāku laikapstākļu prognozēm un piegāžu traucējumiem.

Janvārī jēlnaftas nākotnes kontrakta (*Front Month Brent crude oil*) vidējā cena palielinājās par 4,7 % salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi un sasniedza 64,55 USD/bbl. Mēneša gaitā naftas cenas pakāpeniski pieauga, bet mēneša noslēdzošajās dienās *Brent* cena īslaicīgi pārsniedza jau 70 USD/bbl atzīmi. Cenu kāpumu galvenokārt veicināja tirgus reakcija uz pieaugošo spriedzi starp ASV un Irānu, ASV būtiski pastiprinot militāro spēku klātbūtni reģionā, kā arī valsts augstāko amatpersonu stingrā retorika attiecībā uz iespējamu militāru rīcību pret Irānu. ASV paziņojumi par gatavību vērsties pret Irānu gadījumā, ja tā turpinās kodolprogrammas attīstību, palielināja bažas par naftas piegāžu drošību, ņemot vērā Hormuza šauruma iespējamās

bloķēšanas risku un Irānas nozīmīgo lomu globālajā naftas tirgū (aptuveni 3—4 % no pasaules ieguves), kā arī riskus plašākai nestabilitātei Tuvajos Austrumos.

Eiropas emisijas kvotu Dec.26 kontrakta (*EUA Future*) cena janvārī turpināja pieaugt, mēneša laikā sasniedzot 88,13 EUR/t, kas ir par aptuveni 6 % vairāk nekā iepriekšējā mēneša beigās, noslēdzoties Dec.25 kontrakta tirdzniecībai, un vienlaikus augstākais cenu līmenis kopš 2023. gada vasaras. Cenu pieaugumu veicināja zemāks izsoļu apjoms 2026. gadā, reakcijas uz makroekonomiskiem notikumiem, kā arī aukstie laikapstākļi Eiropā un ar tiem saistītais fosilās enerģijas, īpaši dabasgāzes, izmantošanas pieaugums siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanā, palielinot pieprasījumu pēc emisijas kvotām. Mēneša noslēgumā *EUA* cena atkāpās, ko veicināja maigāku laikapstākļu prognozes, mazinot emisijas kvotu pieprasījumu, kā arī investīciju fondu peļņas fiksēšana. ●

Latvenergo TEC: Baltijas elektroapgādes balsts aukstajā 2026. gada janvārī

Rodika Prohorova, AS "Latvenergo" Portfeļa vadības daļas vadītāja

2026. gada aukstais janvāris Baltijā rada būtisku elektroenerģijas pieprasījuma kāpumu, aktualizējot reģiona energoapgādes drošību. Kamēr atjaunīgo energoresursu izstrādi ierobežo ziemas mazūdens periods un laikapstākļi, tieši termoelektrocentrāles (TEC) kļuva par stabilitātes balstu. *Latvenergo* TEC-1 un TEC-2 janvārī strādāja ar augstu noslodzi, nodrošinot gan Latvijas patēriņu, gan līdzsvarojot elektroenerģijas tirgu Baltijā un Ziemeļvalstīs.

2026. gads sākās ar strauju gaisa temperatūras kritumu, pēc LVĢMC datiem janvāra vidējā gaisa temperatūra Latvijā bija $-8,7^{\circ}\text{C}$, kas ir $5,7^{\circ}\text{C}$ zem mēneša normas. Aukstie laikapstākļi radīja elektroenerģijas un siltumenerģijas pieprasījuma kāpumu visā reģionā. Paaugstināta energoresursu pieprasījuma laikā gāzes izstrādes stacijas darbojas ar maksimālo jaudu, un energoapgādes drošības aspekts kļūst it īpaši svarīgs. Baltijā viens no stratēģiski nozīmīgiem energoapgādes struktūras drošuma objektiem ir *Latvenergo* termoelektrocentrāles (TEC) — aukstas gaisa temperatūras periodos un nepietiekamas atjaunīgo energoresursu izstrādes brīžos.

Baltijā janvārī elektroenerģijas pieprasījums sasniedza 3 109 GWh, kas ir par 22 % vairāk nekā 2025. gada janvārī. Elektroenerģijas izstrāde Baltijā bija 2 190 GWh un nosedza 70 % no elektroenerģijas patēriņa. Baltijā trūkstošā elektroenerģija tika importēta no Zviedrijas ceturtnā tirdzniecības apgabala (SE4), Polijas un Somijas. Savukārt Latvijā tika saražoti 99 % no patēriņa, un augstu elektroenerģijas importu noteica elektroenerģijas izstrādes deficīts Lietuvā un Igaunijā.

Šobrīd reģionā ir paaugstināts pieprasījums pēc elektroenerģijas gan Baltijā, gan Ziemeļvalstīs, tādējādi ir pieprasījums pēc pilnas *Latvenergo* TEC-1 un TEC-2 jaudas, kā rezultātā janvārī izstrāde sasniedza 523 GWh. *Latvenergo* TEC izstrāde dienā bija no 14 GWh līdz 21 GWh, kas ir aptuveni 39 % no Latvijas elektroenerģijas patēriņa. *Latvenergo* TEC saražotais apjoms tiek pārdots biržā, tādējādi piedaloties visa reģiona kāpinātā pieprasījuma nodrošinājumā.

Augstu gāzes staciju izstrādi veicināja arī zemāka izstrāde no atjaunīgajiem energoresursiem — ilgstošs sala periods izraisa ziemas mazūdens periodu, tā ir situācija, kad ūdenstilpes lielākoties klāj ledus sega, un tas ierobežoja izstrādi *Latvenergo* HES. Izstrāde VES samazinājās par 3 %, un, lai gan izstrāde SES ziemas sezonā ir zema, tomēr šajā janvārī tā bija augstāka — virs vidējā, un SES izstrāde pieauga par +13 %.

Visu faktoru kombinācijā Baltijā un Ziemeļvalstīs elektroenerģijas cenas pakāpās ap 2 reizēm, salīdzinot ar 2025. gada decembri. Latvijā elektroenerģijas cenas sasniedza 153,44 EUR/MWh jeb pieaugumu par 83 %.

Tomēr šāds cenu līmenis ziemas sezonā nav gluži netipisks. Salīdzinājumam 2024. gada janvārī vidējā cena bija 117 EUR/MWh, bet 2022. gadā 144 EUR/MWh. Lietuvā vidējā elektroenerģijas cena palielinājās par 82 %, sasniedzot 152,47 EUR/MWh, turklāt visaugstākā cena Baltijā bija Igaunijā, kur cena pieauga par 110 % un sasniedza 154,44 EUR/MWh. Vidējā cena Somijā sasniedza 117 EUR/MWh, Polijā 143 EUR/MWh, un SE4 apgabalā 106 EUR/MWh.

Tuvinātas cenas Baltijas un Ziemeļvalstu apgabalos nozīmē, ka elektroenerģijas plūsmas izlīdzinās, un augstais elektroenerģijas pieprasījums tiek apmierināts līdzsvaroti starp visiem apgabaliem. Šobrīd Somijas, Polijas un Zviedrijas (SE4) tirdzniecības apgabalos elektroenerģijas cenu līmenis pietuvojies Baltijas līmenim, un tirgus situācijā ar augstu konkurētspēju startē *Latvenergo* TEC-1 un TEC-2, janvārī nepārtraukti realizējot elektroenerģiju tirgū. ●

Telšu vēja parkā darbi finiša taisnē

Jānis Urtāns, SIA “Telšu vēja parks” direktors

Kaspars Novickis, AS “Latvenergo” Vēja un saules parku attīstības direktors

Telšu vēja parks Lietuvā ir jauns un nozīmīgs *Latvenergo* atjaunīgās enerģijas projekts Baltijā, kas apliecina, ka mūsdienu vēja enerģija spēj būt drošs un stabils balsts elektroapgādei arī skarbos ziemas apstākļos, apvienojot modernākās aukstā klimata tehnoloģijas ar augstu tirgus pieprasījumu tieši ziemas mēnešos.

Telšu vēja parka būvniecība Lietuvā tika uzsākta 2024. gada vasarā, kad 2024. gada 23. maijā AS “Latvenergo” iegādājās UAB “Telši vējo parkas” kapitāldaļas. Vēja parka ietvaros tiek izbūvētas 20 *Vestas V162-6,2 MW* turbīnas, katras turbīnas kopējais augstums 247 metri. Kopējā Telšu vēja parka jauda ir 124 MW, kas nodrošinās 420 G Wh izstrādi gadā, tādā veidā ar elektrību apgādājot vairāk nekā 150 tūkstošus māsaimniecību.

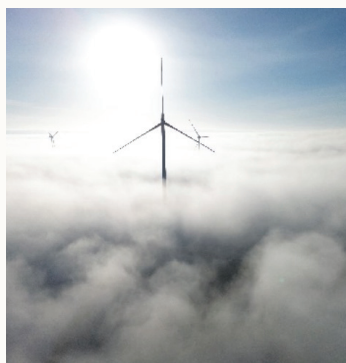
Līdz 2025. gada vasarai tika veikti meliorācijas darbi, paplašināti un jaunizbūvēti ceļi, kā arī būtiskākais — izbūvēti pamati visām vēja elektrostacijām. Ņemot vērā saspringto situāciju Sarkanajā jūrā, turbīnu ražotājs (*Vestas*) bija spiests mainīt transportēšanas maršrutu, vēja turbīnu komponentu transportēšana aizkavējās, un turbīnu montāža tika uzsākta 2025. gada septembra sākumā. Telšu vēja parks ražošanu uzsāka pakāpeniski testa režīmā līdz ar katra vēja ģeneratora montāžas pabeigšanu. Visu vēja ģeneratoru izbūve tika pabeigta 2025. gada novembra beigās. 2025. gada decembrī vēja parks saražoja 9,5 GWh elektroenerģijas, bet šī gada janvārī jau 31 GWh elektroenerģijas, visu vēja turbīnu testēšanas un pielāgošanas darbi tiks pabeigti līdz februāra vidum. Vēja turbīnu ražotājs *Vestas* visas vēja turbīnas UAB “Telši vējo parkas” ir paredzējis nodot līdz 2026. gada marta sākumam.

Vēja elektrostaciju ekspluatācija ziemas apstākļos: izaicinājumi un potenciāls

Vēja enerģijas projektu plānošanā Baltijas reģionā svarīgs faktors ir spēja nodrošināt stabilu vēja elektrostaciju (VES) darbību mainīgos un skarbos ziemas apstākļos.

Ņemot vērā reģionam raksturīgo augsto gaisa mitrumu un krasās temperatūras svārstības, īpaša uzmanība jāvelta apledošanas riskiem un mehānisko mezglu termoizturībai. Lāpstiņu un sensoru apledošana ne tikai mazina aerodinamisko efektivitāti, bet var radīt bīstamu rotora disbalansu, kas lieki noslogo galveno vārpstu un gultņus. Tāpat ekstremāli zemas temperatūras būtiski ietekmē piedziņas sistēmas un tās komponentu — zobratu, vārpstu un ātrumkārbu — darbību, jo standarta smērvielu viskozitātes izmaiņas var apgrūtināt mehānismu kustību. Lai to novērstu, nepieciešams izvēlēties vēja turbīnas, kas aprīkotas ar aktīvām apledošanas novēršanas sistēmām un speciāliem aukstā

1. att. Telši (mākoņos) un *Laflora Energy* (ziemā)

klimata (*Cold Climate*) risinājumiem, tostarp eļļošanas sistēmu apsildi. Neskatoties uz šiem izaicinājumiem, ziemas periods Baltijā piedāvā augstāko ekonomisko atdevi ar tādu pašu vēja ātrumu, turklāt tieši gada tumšajos mēnešos elektroenerģijas pieprasījums un cenas sasniedz maksimumu, padarot sekmīgu ziemas ekspluatāciju par izšķirošu faktoru projekta rentabilitātei.

Ziemas periodā zemo gaisa temperatūru un pieaugošu siltuma pieprasījuma dēļ būtiski pieaug elektroenerģijas patēriņš. Vienlaikus elektroenerģijas izstrāde un pieejamība saules elektrostacijās (SES) zemās saules intensitātes dēļ un hidroelektrostacijās (HES) sala ietekmes dēļ ir ierobežota. Šo iztrūkumu zemās temperatūrās tradicionāli sedz galvenokārt termoelektrostācijas, taču, attīstoties tehnoloģijām, arī vēja parki ar aukstā klimata risinājumiem spēj nodrošināt darbību ziemas periodā, kad tas ir it īpaši svarīgi gan elektroenerģijas tirgus sabalansēšanai, gan lietotāju izmaksu samazināšanai.

Vēja turbīnas modeļa izvēle ir viens no izšķirošajiem posmiem parka attīstībā, ko pamato detalizēts teritorijas novērtējums. Lai noteiktu piemērotāko vēja turbīnu konkrētam vēja parkam, vispirms tiek veikts detalizēts vēja parka teritorijas novērtējums, kurā tiek analizēti arī vietas specifiskie meteoroloģiskie apstākļi, tostarp vidējā ziemas temperatūra, apledošanas biežums, vēja profili un enerģētiskās slodzes režīmi. Balstoties uz šiem datiem, piemēram, jau operacionālajā Telšu vēja parkā tika izvēlēts turbīnas modelis *V162-6,2 MW* sērijas vēja turbīna, kas ir

īpaši piemērota darbībai aukstā klimatā un nodrošina augstu pieejamību zemas temperatūras un ziemas apstākļos.

Būtiska priekšrocība ir šo turbīnu sagatavotība darbam zemās temperatūrās (*Low Temperature Operation*), kas būtiski paplašina vēja turbīnas darbības diapazonu, ļaujot efektīvi ražot enerģiju no -30°C līdz $+45^{\circ}\text{C}$. Turbīnu gondolas ir aprīkotas ar eļļas un hidraulikas apsildes sistēmām, kā arī priekšsildīšanu, kas nodrošina gan darbības nepārtrauktību, gan darbības atsākšanu zemās temperatūrās. Arī uz gondolas izvietotie vēja sensori ir aprīkoti ar adaptīvu apsildi, kas novērš traucējumus, ko izraisa sniegs un ledus, un uztur precīzu vēja datu nolasīšanu ziemā.

Drošības aspektu papildina inteligentā apledošanas noteikšanas sistēma (*Ice Detection System*), kura ne tikai aizsargā turbīnas no mehāniska disbalansa radītiem bojājumiem, bet arī preventīvi novērš ledus izsviedes risku, automātiski pielāgojot vēja turbīnas darbību atbilstoši klimatiskajiem apstākļos. Šāda kompleksa

pieeja nodrošina, ka Telšu vēja parks saglabā operētspēju un stabilitāti tieši tajos periodos, kad elektroenerģijas pieprasījums un tirgus cena sasniedz augstāko līmeni, sniedzot būtisku ieguldījumu reģiona enerģētiskajā neatkarībā.

Ziemas apstākļiem pielāgotie tehnoloģiskie risinājumi nodrošinās to, ka *Latvenergo* vēja parki nodrošinās nepārtrauktu un stabilu enerģijas izstrādi arī ekstremāli zemās temperatūrās. Tas attiecas gan uz Telšu vēja parku (*V162-6,2 MW*), kur turbīnas ir pielāgotas darbam līdz -30°C , gan *Laflora Energy* vēja parku (*N175-6,8 MW*), kura tehnoloģiskas iespējas nodrošinās darbību pat -40°C salā.

Šāda tehnoloģiskā gatavība ir kritiski svarīga *Latvenergo* ne vien kā elektroenerģijas ražotājam, bet arī visas reģionālās energosistēmas stabilitātei. Tas ļauj sniegt nepieciešamo jaudu patērētājiem tieši maksimālā pieprasījuma apstākļos un stiprinot enerģētisko neatkarību. ●

Latvenergo vides projekti – ilgtspējīgas rūpes par dabas daudzveidību

2026. gada pavasaris AS “Latvenergo” vides projektu īstenošanā būs darbīgs, un, tāpat kā iepriekš, ar saviem ilgstošajiem sadarbības partneriem gādāsim par zivju atražošanu Daugavā un veiksīm upes sakopšanu rudens pusē.

Aprīlī ikgadējā zivju nārsta mākslīgo ligzdu gatavošana un izvietošana

Aprīlī kopā ar biedrību “Mēs zivīm” mežā gatavosim aptuveni 400 zivju nārsta mākslīgās ligzdu. Tās maija sākuma plānots izvietot Daugavā pie Ikšķiles un Kaibalā Lielvārdes novadā, kā arī Klintainē Aizkraukles novadā. Nārsta ligzdu vides projekts 2026. gadā noritēs sešpadsmito gadu un kopā šo gadu laikā Daugavā izvietotas vairāk nekā 5600 ligzdu. Uz tām nārsto — brekši, raudas, asari. Institūts “BIOR” ir konstatējis arī lidakas. Vienā ligzdā tiek iznēsti apmēram 50 tūkstoši ikrus.

Maijā, kā ierasts, pēc nārsta ligzdu izvietošanas Daugavā interesentiem būs iespēja zivju nārsta ligzdas apskatīt klātienē upē Ikšķilē. Šogad piedāvāsim arī jaunas, interesantas un iesaistošas aktivitātes, kas ļaus tuvāk iepazīt upju pasauli un tās noslēpumus.

Zivju mazuļu un kāpuru ielaišana

Maija sākumā katru gadu Daugavā ielaiž lašu un taimiņu mazuļus. Tos izaudzē zivju audzētavās BIOR ZA “Tome” un “Dole”. Jau vairākus gadus visiem dabiskajos ūdeņos izlaistajiem lašiem un taimiņiem tiek nogriezta taukspura, lai pētniecības procesā varētu noteikt un atšķirt mākslīgi izaudzētos lašus un taimiņus no tiem, kas ir brīvi vairojušies savvaļā. Zvejojot lašu un taimiņu vaisliniekus, tiek ievērots dzimtās upes princips, smoltus pēc tam izlaižot tajā pašā upē. Pavasarī un vasaras sākumā tiks izlaisti nēģu kāpuri, augustā un septembrī zandarti un vimbas. Lai nodrošinātu zivju mazuļu izaudzēšanu, AS “Latvenergo” sniedz ikgadēju kompensāciju zivju resursu atjaunošanas programmā ir vairāk nekā viena miljona eiro (~1 289 902 EUR).

Upes sakopšanas talka

Augusta beigās vai septembra sākumā plānots īstenot Daugavas baseina mazās upes Ķekaviņas sakopšanu, kas aptvers apmēram 10 km upes garumu. Šī aktivitāte ir daļa no mūsu Ilgtspējas stratēģijas mērķa — sakopt līdz 25 km upju kopgaruma, rūpējoties par ūdens ekosistēmām un to dzīvotspēju. Sakopšanas laikā tiks savākti atkritumi un uzlabota vide gan zivīm, gan citiem upes iemītniekiem, vienlaikus veicinot sabiedrības izpratni un iesaisti.

Diena kopā ar dabas ekspertu

Dažādos 2026. gada periodos Vides pārvaldības funkcija piedāvās aktivitātes, kas ļaus ielūkoties dabas aizkulisēs. Ja būs pietiekams interesentu skaits, tad būs iespēja pavadīt dienu kopā ar ornitologu un biotopa ekspertu. Tā būs unikāla iespēja atklāt dabas noslēpumus, redzēt, kā eksperti strādā, un piedzīvot neparastas stundas brīvā dabā.

LIFE RiverFlow projekts

AS „Latvenergo” ir viens no *LIFE RiverFlow* projekta partneriem, aktīvi iesaistoties Latvijas upju ekosistēmu atjaunošanā. Projekta mērķis — Latvijas upju savienojamības un ekosistēmu funkciju uzlabošana, mazinot negatīvo ietekmi un ieviešot inovatīvus risinājumus hidromorfoloģiskajai un ekosistēmu atjaunošanai. AS “Latvenergo” līdzdalība projektā ļauj izmantot uzņēmuma pieredzi, īstenojot inovatīvus risinājumus, kas uzlabo ūdens kvalitāti, bioloģisko daudzveidību un ilgtspējīgu ūdens resursu pārvaldību Latvijā. ●

Elektrum Enerģijas centrs – vieta, kur attīstīt kompetences energoefektivitātē un ilgtspējā!

**Enerģijas gudra izmantošana sākas ar
darbinieku zināšanām!**

Izglītojoši pasākumi

Vieslekcijas

Komandu spēle "Energopols"

E-apmācības

Visas aktivitātes pieejamas bez maksas.

Skenē un piesakies!

elektrum.lv/apmacibas